

УДК 339.543.4

Циганюк Ю. – ст. гр. ФМОм-51

Тернопільський національний економічний університет

МИТНИЙ ТАРИФ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Дем'янюк О. Б.

Вступ України до Світової організації торгівлі, а також її приєднання до Генеральної угоди з тарифів і торгівлі призвели до зростання значення заходів митно-тарифного регулювання національної політики.

Головним елементом механізму тарифного регулювання служить митний тариф, що являє собою систематизований перелік ставок і товарів, які оподатковуються імпортом, експортом і транзитним митом, з наведенням способу нарахування ставки мита, а також коефіцієнтів надбавок, знижок та переліку товарів, заборонених до ввезення, вивезення і транзиту відповідно до товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності. Його можна розглядати також як конкретну ставку мита, що застосовується під час ввезення чи вивезення певного товару на митну територію країни. У такому випадку поняття митного тарифу повністю збігається з поняттям мита при переміщенні товарів через митний кордон країни і може визначатись як вид митного платежу, що стягується з товарів і предметів, які переміщуються через митний кордон держави.

Мито – це непрямий податок, що стягується через митні установи із суб'єктів зовнішньоторговельної діяльності за перетин через митний кордон держави товарів, цінностей і майна. Застосування мита дає можливість впливати на ціну імпортованого товару на внутрішньому ринку. Цей податок виконує дві основні функції – фіскальну та регулюючу. Фіскальна функція полягає у наповненні бюджету (на 2010 р. питома вага ввізного та вивізного мита в доходах Державного бюджету України дорівнює 3,67 %). Регулююча функція полягає у впливі мита на обсяги імпорту та експорту товарів. Чим вища ставка мита на товар, тим менші обсяги зовнішньої торгівлі даним товаром (за умови, що аналогічний товар виробляється всередині країни). Окремо можна відзначити політичну функцію, яка виявляється у застосуванні державою особливих видів мита або підвищенні ввізного мита на товари традиційного експорту країн, щодо яких здійснюється політичний тиск. Імпортне мито виконує і захисну функцію, оскільки митний тариф знижує насамперед цінову конкурентоспроможність товару, до якого він застосовується.

Механізм застосування митного тарифу складається з декількох елементів: товарна класифікація об'єкта оподаткування, методи оцінки вартості оподатковуваних товарів, методи визначення країни походження товарів, процедура застосування митних ставок. На даний час немає єдиної методики класифікації митного тарифу, тому кожна країна світу використовує свою систему застосування різних видів мита в різній послідовності. Основними критеріями, які дають можливість чітко класифікувати види митного тарифу, мають бути: мета і функціональність застосування; вплив на економіку; походження; напрям руху; спосіб нарахування; принцип обмеження; механізм дії; період застосування; спосіб застосування митних ставок; типи митних ставок.

Таким чином, митний тариф є одним із найпоширеніших економічних інструментів регулювання міжнародних економічних відносин та захисту національної економіки від різноманітних чинників зовнішнього ринку.